

Закон за организација и работа на органите на државната управа

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ [1](#)

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат организацијата, надлежностите и работата на органите на државната управа.

Член 2

Органите на државната управа, како дел од извршната власт, се основаат во областите и подрачјата кои се од значење за вршење на функциите на државата и за ефикасно остварување на правата и должностите на граѓаните и правните лица.

Член 3

Органите на државната управа своите надлежности утврдени со закон ги извршуваат врз основа на начелата на законитост, одговорност, ефикасност, економичност, транспарентност, еднаквост и предвидливост.

Член 4

(1) Органите на државната управа во рамките на својата надлежност се должни да им обезбедат на граѓаните ефикасно и законито остварување на нивните уставни слободи и права.

(2) Органите на државната управа во рамките на својата надлежност обезбедуваат ефикасно и законито остварување на со закон утврдените права и интереси за сите учесници во управната постапка.

Член 5

(1) Органите на државната управа, можат да се основаат како министерства, други органи на државната управа и управни организации.

(2) Министерствата се основаат за вршење на функциите на државната управа групирани по области за еден или повеќе сродни управни ресори.

(3) Другите органи на државната управа според видот на организацијата и степенот на самостојноста можат да се основаат како самостојни органи на државната управа (дирекции, архив агенции и комисии) или како органи во состав на министерствата (управа, биро, служба, инспекторат и капетанија).

(4) Органите во состав на министерствата можат да се основаат за вршење на определени управни, стручни и други работи од надлежност на министерството.

(5) Управните организации се основаат за вршење определени стручни и други работи кои бараат примена на научни и стручни методи и со нив поврзани управни работи од областите за кои се основаат министерствата (институт и завод).

(6) Управните организации се основаат како самостојни органи на државната управа.

Член 6

Самостојниот орган на државната управа за својата работа одговара на Владата на Република Македонија и на соодветното министерство.

Член 7

Органите на државната управа, освен министерствата, можат да се основаат, укинуваат и нивната надлежност да се утврдува со закон.

Член 8

На одделни органи на државната управа, со законот со кој се основаат може да им се определи својство на правно лице.

Член 9

(1) Органите на државната управа ја информираат јавноста за својата работа во согласност со Уставот и со закон.

(2) Органите на државната управа не даваат податоци кои се однесуваат на националната безбедност, службена и деловна тајна, како и на личните податоци за граѓаните согласно со закон со кој се уредува заштитата на личните податоци на граѓаните.

Член 10

Органите на државната управа при подготвувањето на законите и другите прописи од својата надлежност обезбедуваат консултации со граѓаните преку:

1) јавно објавување на видот, содржината и роковите за донесување на законите и други прописи;

- 2) организирање јавни трибини и
- 3) прибавување мислење од заинтересираните здруженија на граѓани и други правни лица и слично.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И НАДЛЕЖНОСТ НА ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

1. Организација на органите на државната управа

Член 11

(1) За вршење на функциите на државната управа се основаат следниве министерства:

1. Министерство за одбрана;
2. Министерство за внатрешни работи;
3. Министерство за правда;
4. Министерство за надворешни работи;
5. Министерство за финансии;
6. Министерство за економија;
7. Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
8. Министерство за здравство;
9. Министерство за образование и наука;
10. Министерство за труд и социјална политика;
11. Министерство за локална самоуправа;
12. Министерство за култура;
13. Министерство за информатичко општество и администрација;
14. Министерство за транспорт и врски и
15. Министерство за животна средина и просторно планирање.

Член 12

(1) Како самостојни органи на државна управа се основаат:
- Комисија за односи со верските заедници и религиозни групи;

- Агенција за млади и спорт;

- Агенција за иселеништво;

- Агенција за храна и ветеринарство на Република Македонија,

(2) Како управни организации се основаат:

- Државен архив на Република Македонија;

- Државен завод за геодетски работи и

- Државен завод за статистика.

2. Надлежност на органите на државната управа

Член 13

Органите на државната управа постапувајќи во рамките на своите надлежности во согласност со Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори:

1) ја спроведуваат политиката на извршувањето на законите и другите прописи на Собранието на Република Македонија и прописите на Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Влада);

2) одговорни се за извршување на законите и другите прописи;

3) ги извршуваат насоките и ставовите на Владата за работата на органите на државната управа;

4) ја следат и се одговорни за состојбата во областите за кои се основани;

5) даваат иницијатива за решавање на прашањата во областите за кои се основани;

6) решаваат во управни работи;

7) вршат надзор над законитоста на актите и работењето на трговските друштва, установите и другите правни лица кога за тоа се овластени со закон;

8) вршат управен и инспекциски надзор и други управни работи кога за тоа се овластени со закон;

9) ги подготвуваат предлозите на законите чиј овластен предлагач е Владата;

10) ги подготвуваат прописите што ги донесува Владата и

11) вршат и други работи утврдени со Уставот и со закон.

Член 14

(1) Со закон може на единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје да им се довери извршување на определени работи од надлежноста на органите на државната управа.

(2) Законите и прописите кои се однесуваат на органите на државната управа се применуваат и од страна на физичките и правните лица кои со закон се овластени да извршуваат работи од надлежност на државната управа.

Член 15

Министерството за одбрана ги врши работите што се однесуваат на:
- остварувањето на системот на одбраната на независноста и територијалниот интегритет на Република Македонија;

- планирањето, организацијата, опремувањето, развојот и подготвувањето на Армијата на Република Македонија и спроведувањето на утврдените планови;

- организирањето и подготвувањето за одбрана;

- организирањето и спроведување на обуката за одбрана;

- надзорот од негова надлежност и

- врши други работи утврдени со закон.

Член 16

(1) Министерството за внатрешни работи ги врши работите што се однесуваат на:

- остварување на системот на државната и јавната безбедност;

- пријавувањето на живеалиштето и престојувалиштето;

- државјанството и патните исправи за премин на државната граница;

- движењето и престојот во граничниот појас;

- обезбедувањето на државната граница, контролата на преминување на државната граница, како и определени работи во врска со утврдувањето и решавањето на граничните инциденти и другите повреди на границата;

- престојот и движењето на странците;

- производството, прометот, складирањето и заштитата од запаливи течности, гасови, експлозивни и други опасни материјали и превозот на овие материјали;
- укажувањето на помош при елементарни непогоди и епидемии;
- набавувањето, поседувањето, носењето и контролата на обележувањето на оружјето и муницијата;
- надзорот од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за внатрешни работи се:

- Управата за безбедност и контраразузнавање и
- Бирото за јавна безбедност.

Член 17

(1) Министерството за правда ги врши работите што се однесуваат на:

- судството, јавното обвинителство, јавното правобранителство;
- кривичната одговорност и одговорноста за прекршоци;
- нотарските работи, адвокатурата и други видови правна помош;
- наследувањето, сопственоста, стварните права и облигационите односи;
- меѓународната правна помош;
- извршувањето на санкциите за кривични дела и прекршоци;
- организацијата и управувањето со казнено-поправните и воспитно-поправните установи;
- амнестијата и помилувањето;
- судските вештачења, експертизи и супер-вештачења;
- изборниот систем, водењето евиденција на избирачкото право;
- кривичната, прекршочната, парничната, вонпроцесната, извршната постапка;
- вршењето на работите што не спаѓаат во надлежност на друг орган на државната управа и
- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за правда се:

- Управата за извршување на санкциите и
- Бирото за судски вештачења.

(3) Бирото за судски вештачења и Управата за извршување на санкциите имаат својство на правно лице.

Член 18

Министерството за надворешни работи ги врши работите што се однесуваат на:

- надворешните работи и надворешната политика на Република Македонија;
- воспоставувањето, развивањето и координирањето на односите, претставувањето и афирмирањето на Република Македонија на меѓународен план;
- заштита на интересите, правата и имотот на Републиката и нејзините државјани и на домашните правни лица во странство;
- координирањето и известувањето за политиката од надлежноста за која е основано;
- грижата за положбата и правата на припадниците на македонскиот народ во соседните земји;
- организацијата и раководењето со дипломатските, конзуларните и други претставништва на Република Македонија, како и организирање на системот на врски со нив;
- склучувањето, ратификувањето и чувањето на меѓународните договори;
- определувањето и одбележувањето на државната граница;
- комуникацијата и соработката со странските дипломатски и конзуларни претставништва на странски држави и мисии на меѓународни организации во Република Македонија;
- акредитацијата на амбасадори, приемот на акредитивни писма, издавањето привилегии и имунитети на странски дипломатски претставништва и претставништва на меѓународни владини организации и други работи во врска со именувањето и отповикувањето на амбасадори на Република Македонија во странство;
- собирањето, проучувањето и грижата за странската и домашната документација од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон.

Член 19

(1) Министерството за финансии ги врши работите што се однесуваат на:

- системот на финансирање;
- трезорскиот систем;
- царинскиот систем;
- даночниот систем и даночната политика;
- системот на девизното работење;
- системот на банките и штедилниците и други финансиски институции;
- системот на сметководството, ревизијата и платниот промет;
- заемите и кредитите;
- макроекономската политика и политиката за развој на националната економија;
- подготвувањето проекција на платниот биланс;
- подготвувањето и следењето на макроекономските биланси;
- осигурувањето на имот и лица;

- игрите на среќа;
- изготвувањето и извршувањето на Буџетот на Република Македонија и на завршната сметка на Буџетот на Република Македонија;
- сопственоста и други имотно-правни односи;
- стоковните резерви;
- надзорот од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за финансии се:

- Управата за имотно-правни работи;
- Царинската управа;
- Државниот девизен инспекторат;
- Бирото за јавни набавки,
- Управата за спречување на перење пари финансирање на тероризмот;
- Управата за финансиска полиција;
- Управата за јавни приходи и
- Бирото за стоковни резерви.

(3) Управата за јавни приходи, Царинската управа и Бирото за стоковни резерви имаат својство на правно лице.

Член 20

(1) Министерството за економија ги врши работите што се однесуваат на:

- следењето на состојбата и појавите на пазарот на стоки и услуги и влијанието на мерките на економската политика;
 - следењето на економските, структурните и техничко-технолошките состојби и предлагање на мерки за остварување на развојната и тековната економска политика во областа на производството, трговијата, туризмот, угостителството и занаетчиството;
 - преземањето мерки против монополската положба и монополското однесување;
 - следењето на тековните материјални биланси и снабдувањето на граѓаните со основните прехранбени производи и други стоки за широка потрошувачка и на претпријатијата со сировини и репроматеријали;
 - системот и политиката на цени на производи и услуги;
 - подготвувањето програма за глобален материјален развој на човечките ресурси;
 - Бирото за метрологија;
 - заштитата на потрошувачите;
- малите и средните претпријатија и задругарството;
 - следењето на меѓународните стопански движења, како и нивното влијание врз економските односи на Република Македонија;
 - надворешно-трговското работење;
 - геолошките истражувања и експлоатацијата на минералните сировини;

-енергетиката;

-избришана [2](#)

-избришана

-надзорот од негова надлежност и

- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за економија се:

-Монополската управа;

-Управата за наменско производство;

-Државниот пазарен инспекторат;

-Државниот инспекторат за техничка инспекција;

-Бирото за заштита на индустриската сопственост;

-Бирото за туризам и

- Службата за стандардизација и метрологија.

(3) Бирото за метрологија има својство на правно лице.

Член 21

(1) Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство ги врши работите што се однесуваат на:

-земјоделството, шумарството и водостопанството;

- користењето на земјоделското земјиште, шумите и другите природни богатства;

-ловот и риболовот;

-заштитата на растенијата од болести и штетници;

- спроведување на политиката во областа на безбедноста на храна и храната за животни и ветеринарното здравство,

- следењето и проучувањето на состојбите со водите, одржувањето и подобрувањето на режимот на водите;

-хидромелиоративните системи;

- хидролошките и агрометеоролошките мерења, како и противградобијната заштита;

- проучувањето и истражувањето на метеоролошките, хидролошките и биометеоролошките појави и процеси;

-надзорот од негова надлежност и

- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство се:

-Управата за водостопанство;

-Управата за хидрометеоролошки работи;

-Управата за семе и семенски материјал;

-Управата за заштита на растенијата;

-Државниот инспекторат за земјоделство и

- Државниот инспекторат за шумарство и ловство.

(3) Управата за хидрометеоролошки работи има својство на правно лице.

Член 22

(1) Министерството за здравство ги врши работите што се однесуваат на:

- здравствената заштита и здравственото осигурување на населението;
- Дирекција за храна;
- загаденоста на воздухот, водата, земјиштето и животните продукти;
- организацијата и развојот на здравството;
- следењето на здравствената состојба на населението;
- заштитата на населението од заразни болести, од штетното влијание на гасовите, јонизирачките зрачења, бучавата, загаденоста на воздухот, водата и земјиштето; [3](#)
- предмети за општа употреба;
- хигиено-епидемиолошката состојба;
- лековите, помошните лековити средства, медицинските помагала, медицинската опрема, санитетските уреди и материјали;
- отровите и опојните дроги;
- надзорот од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за здравство се: [4](#)

- Државниот санитарен и здравствен инспекторат,
- Бирото за лекови.

Член 23

(1) Министерството за образование и наука ги врши работите што се однесуваат на:

- воспитанието и образованието од сите видови и степени;
- организацијата, финансирањето, развојот и унапредувањето на воспитанието, образованието и науката;
- воспитанието и образованието на децата на нашите работници на привремена работа и престој во странство;
- верификацијата на струките и профилите во образованието;
- ученичкиот и студентскиот стандард;
- технолошкиот развој, информатиката и техничката култура;
- информациониот систем;
- меѓународната научно-техничка соработка;
- надзорот од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за образование и наука се:

- Педагошката служба;
- Бирото за развој на образованието;
- Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците; и
- Државниот просветен инспекторат.

(3) Бирото за развој на образованието има својство на правно лице.

Член 24

(1) Министерството за труд и социјална политика ги врши работите што се однесуваат на:

- работните односи, вработувањето и вработеноста;
- пензиско-инвалидското осигурување;
- заштитата на работниците при работењето;
- материјалното обезбедување на привремено невработените;
- платите и животниот стандард;
- социјалната политика;
- хуманата популациона политика заради усогласен економски социјален развој;
- правните односи во бракот, семејството и вонбрачната заедница;
- односите меѓу родителите и децата, старателството и посвојувањето;
- унапредувањето на рамноправноста на половите;
- заштитата на децата и малолетните лица;
- заштитата на младината и жените;
- заштитата на лицата со пречки во развојот;
- заштитата на цивилните инвалиди од војната и на семејството чиј хранител е на задолжителна воена служба;
- заштитата на борците од Антифашистичката војна и од сите национално ослободителни војни на Македонија, на воените инвалиди, на прогонуваните и затвораните за идеите на самобитноста на македонскиот народ и неговата државност, како и на членовите на нивните семејства кои немаат можности за материјална и социјална егзистенција;
- надзорот од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за труд и социјална политика се:

- Управата за прашања на борците и воените инвалиди и
- Државниот инспекторат за труд.

Член 25

(1) Министерството за локална самоуправа ги врши работите што се однесуваат на:

- следењето на развојот и предлагањето мерки за унапредување на локалната самоуправа;
- следењето на состојбата за територијалната поделба и развивање стандарди за големината, населението и потребите на единиците на локалната самоуправа;
- предлагањето на системот, политиката, мерките и инструментите за остварување порамномерен регионален развој и за поттикнување на развојот на стопански недоволно развиените подрачја;
- остварувањето и користењето на средствата наменети за стопански недоволно развиените подрачја;
- надзорот од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон.

(2) Во составот на Министерството за локална самоуправа се:

- Државниот инспекторат за локална самоуправа и
- Бирото за стопански недоволно развиените подрачја.

(3) Бирото за стопански недоволно развиените подрачја има својство на правно лице.

Член 26

(1) Министерството за култура ги врши работите што се однесуваат на:

- следењето, анализирањето и предлагањето акти и мерки за развој и унапредување на културата;

- организацијата, финансирањето и развојот на мрежата на националните установи и финансирањето на програми и проекти од национален интерес во оваа област;
- заштитата на културното богатство;
- издавачката, музичката, сценско-уметничката, филмската, галериската, библиотечната, архивската, музејската и кинотечната дејност, дејноста на домовите на културата и дејноста за посредување во културата;
- заштитата на авторското право и сродните права;
- споменичкото одбележување на настани и истакнати личности од национален интерес;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за култура е Управата за афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците во Република Македонија.

Член 26-а

(1) Министерството за информатичко општество и администрација ги врши работите што се однесуваат на:

- развојот и промоцијата на информатичкото општество,
- креирањето и водењето на регистар на информационите и комуникациските системи и информатичката опрема во рамките на органите на државната управа,
- интегрираната информатичка и комуникациска мрежа, базите на податоци,
- меѓусебното поврзување и размена на информации, безбедносните аспекти и развојот на инфраструктурата на државните органи, правните и другите лица на кои со закон им е доверено да вршат јавни овластувања,
- следењето на состојбите со информациските и телекомуникациските технологии и воведување на меѓународни стандарди,
- телекомуникациите и телекомуникациската инфраструктура, [5](#)
- радиодифузијата и радиодифузната инфраструктура,
- законското уредување на прашањата во врска со администрацијата,
- надзорот и обезбедувањето на единствена примена на прописите што се однесуваат на државните и јавните службеници,
- развивањето на политиката поврзана со правата, обврските, одговорностите и оценувањето на државните и јавните службеници,
- класификацијата и описот на работните места, платите и надоместоците на плати на државните и јавните службеници,
- водењето Регистар за државните и јавните службеници,
- подготвувањето стратешки документи за ефикасното и ефективното работење,
- обуката и стручното усовршување на државните и јавните службеници, организирање и спроведување на обуката,
- развојот и координацијата на политиките во врска со управувањето со човечките ресурси,
- реформата во јавната администрација,
- остварувањето на меѓународна соработка по прашања од негова надлежност,
- државната управа,
- управната постапка,
- управниот надзор и
- врши и други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за информатичко општество и администрација е

- Државниот управен инспекторат.

Член 27

(1) Министерството за транспорт и врски ги врши работите што се однесуваат на:

- патниот сообраќај и патната инфраструктура;
- железничкиот сообраќај и железничката инфраструктура;
- воздушниот сообраќај и воздухопловната инфраструктура;
- внатрешната пловидба;
- поштенскиот сообраќај и поштенската инфраструктура;
- други видови на транспорт и инфраструктура која е неопходна за вршење транспорт (жичари и ски-лифтови и слично);
- станбено-комуналните работи, соодветната инфраструктура, уредувањето на просторот и управувањето со градежното земјиште во сопственост на Републиката и
- врши и други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за транспорт и врски се:

- *Избришана*⁷
- *Избришана*
- Капетанијата на пристаништата;
- Државниот инспекторат за транспорт;
- Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам и
- Државниот комунален инспекторат.

Член 28

(1) Министерството за животна средина и просторно планирање ги врши работите што се однесуваат на:

- следењето на состојбата на животната средина;
- заштитата на водите, почвата, флората, фауната, воздухот и озонската обвивка од загадување;
- заштитата од бучава, радијација, заштитата на биодиверзитетот, геодиверзитетот, националните паркови и заштитените области;
- реставрацијата на загадените делови од животната средина;
- предлагањето мерки за третман на цврст отпад;
- просторното планирање;
- просторниот информативен систем;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

(2) Во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање се:

- Државниот инспекторат за животна средина;
- Службата за животна средина;
- Службата за просторен информативен систем

Член 29

(1) Комисијата за односи со верските заедници и религиозните групи ги врши работите што се однесуваат на правната положба на верските заедници и религиозните групи, како и работите во врска со односите меѓу државата, верските заедници и религиозните групи.

(2) Комисијата за односи со верските заедници и религиозните групи има својство на правно лице.

Член 30

(1) Агенцијата за млади и спорт ги врши работите што се однесуваат на грижата за психофизичкиот развој на младите и нивната заштита од болести на зависности, проституцијата, криминалот и други социопатолошки појави; грижата за статусот на младите; поттикнувањето и помагањето на различните облици на организирање на младите; преземањето активности за создавање услови за задржување во Република Македонија на способните и талентирани млади, како и создавањето услови за стимулирање на нивното враќање во Република Македонија; следењето на спортските и спортско-рекреативните активности од областа на спортот; следењето на развојот на врвниот спорт и врши и други работи утврдени со закон.

(2) Агенцијата за млади и спорт има својство на правно лице.

Член 31

(1) Агенцијата за иселеништво ги врши работите што се однесуваат на положбата и правата на иселениците од Македонија; помагањето на нивниот културен развој и унапредувањето на врските со нив и нивните организации; запознавањето на иселениците од Македонија со состојбата во Република Македонија; создавањето услови за враќање на иселениците во Република Македонија; создавањето услови за вклучување на иселениците во јавниот и економскиот живот на Република Македонија и врши и други работи утврдени со закон.

(2) Агенцијата за иселеништво има својство на правно лице.

Член 32

(1) Агенцијата за информации ги врши работите што се однесуваат на печатот, радиото, телевизијата и другите средства за јавно информирање; информирањето на домашната и странската јавност за животот и развојот на државата; дејноста на странските информативни установи и странските новинари на територијата на државата, акредитација на новинари за

следење на работата на Владата и други државни органи; врши издавачка дејност од посебно значење за афирмација на Република Македонија и врши и други работи утврдени со закон.

(2) Агенцијата за информации има својство на правно лице.

Член 33

Избришан [8](#)

Член 33-а

(1) Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија ги врши работите што се однесуваат на безбедноста на храната и храната за животни; организацијата и одговорноста во вршењето на ветеринарната дејност; спроведувањето, контролата, надзорот и следењето на ветеринарните активности во областа на здравствената заштита на животните; заштитата и благосостојбата на животните во однос на нивното одгледување, чувањето, грижата и сместувањето, фармското држење и искористување, транспортот, постапувањето со животните заради обезбедување здравствена заштита на граѓаните; заштитата и благосостојбата на кучињата и домашните миленици, животните во зоолошките градини и животните кои се користат во експериментални и други научни цели; нуспроизводите од животинско потекло; идентификацијата и регистрацијата на фармските и други животни; ветеринарно-медицинските препарати; контролата на квалитетот на храната со исклучок на примарното земјоделско производство и други работи од значење на ветеринарното здравство, безбедноста на храната и храната за животни.

(2) Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија има својство на правно лице.

Член 34

(1) Државниот архив на Република Македонија ги врши работите што се однесуваат на чувањето и заштитата на архивската граѓа со која располага Република Македонија; средувањето и обработката на граѓата и врши архивски истражувања.

(2) Државниот архив на Република Македонија има својство на правно лице.

Член 35

(1) Државниот завод за геодетски работи ги врши работите што се однесуваат на премерот, катастарот и запишувањето на правата на недвижностите.

(2) Државниот завод за геодетски работи има својство на правно лице.

Член 36

(1) Државниот завод за статистика ги врши работите што се однесуваат на прибирањето, обработката и објавувањето на статистичките податоци; чува, презентира и дава статистички податоци и ја утврдува нивната точност; на овластените носители за спроведување на статистички истражувања им дава мислења за методолошките основи; подготвува статистички прогнози, трендови и модели и други аналитички податоци и индикатори и врши други стручни работи утврдени со закон.

(2) Државниот завод за статистика има својство на правно лице.

Член 37

Владата за потребите на два или повеќе органи на државната управа, може да определи стручните, административните и други работи да ги врши заедничка стручна служба или друг орган на државната управа, ако со закон поинаку не е определено.

III. НАДЗОР И ОРГАНИ ЗА ВРШЕЊЕ НА НАДЗОР

1. Надзор над работата на органите на државната управа

Член 38

(1) Надзорот над работата на органите на државната управа го опфаќа надзорот над законитоста и ефикасноста на нивната работа.

(2) Надзорот од став (1) на овој член се врши и над јавните претпријатија, јавните служби и установи, како и над физичките и правните лица на кои со закон им е доверено вршење на јавни овластувања.

(3) *Избришан* [9](#)

Член 38-а

(1) Надзорот над законитоста на прописите на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје го врши министерството надлежно за вршење на работите на локалната самоуправа.

(2) Надзорот над законитоста на работата на органите на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје се врши од органите на државната управа.

(3) Надзорот над делегираните надлежности го врши органот на државната управа чии надлежности се делегирани на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје.

Член 39

(1) Во вршењето на надзорот од членовите 38 и 38-а на овој закон, овластениот орган на државната управа е должен да го информира органот во кој е извршен надзорот за констатираните неправилности и недостатоци и да му предложи рок за нивно отстранување.

(2) Ако органот во кој е вршен надзорот од став (1) на овој член, не ги отстрани констатираните неправилности и недостатоци во утврдениот рок, овластениот орган ќе преземе мерки за нивно отстранување.

(3) Во случај кога констатираните неправилности и недостатоци од став (1) на овој член можат да предизвикаат штетни последици за остварување на правата и интересите на граѓаните или за работата на органот, овластениот орган од став (1) на овој член е должен за тоа веднаш да ја извести Владата.

(4) За констатираната состојба овластените органи од став (1) на овој член, се должни да предложат мерки до Владата за отстранување на утврдените неправилности и недостатоци во работењето на органот.

Член 40

(1) Надзорот го врши повисокиот орган на државната управа, освен ако со закон поинаку не е утврдено.

(2) Ако надзорот бара вклучување на специјализирана организација или вршење на експертиза, органот од став (1) на овој член може да определи надзорот да го изврши специјализирана организација за соодветната област.

Член 41

(1) Надзорот над работата на министерствата го врши Владата.

(2) Надзорот над работата над органите во состав на министерствата го вршат министерствата, а над другите органи на државната управа министерството што е надлежно за управната област за која е образуван органот на државната управа.

(3) Надзорот над работата на управните организации го врши министерството во чија надлежност е управната област за која е основана управната организација.

2. Инспекциски надзор

Член 42

Инспекцискиот надзор опфаќа надзор над спроведувањето и примената на законите и другите прописи од страна на државните органи, јавните претпријатија, трговските друштва, установите, физичките и на правните лица.

Член 43

(1) Инспекцискиот надзор го вршат само органите на државната управа во рамките на своите овластувања.

(2) За вршење на инспекцискиот надзор може да се образува инспекторат како орган во состав на министерствата.

(3) Работите на инспекцискиот надзор ги вршат инспектори.

Член 44

Секој има право да даде иницијатива за вршење на инспекциски надзор и за преземање на соодветни мерки од министерствата и органите на државната управа надлежни за инспекциски надзор.

Член 45

Постапката на инспекцискиот надзор инспекторот ја покренува и ја води по службена должност, според правилата на управната постапка.

Член 46

Во вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот е должен да постапува во согласност со закон и друг пропис.

IV. РАКОВОДЕЊЕ СО ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА И НИВНИ МЕЃУСЕБНИ ОДНОСИ

Член 47

(1) Со работата на министерството раководи министер.

(2) Со работата на самостојниот орган на државната управа, управната организација и органот во состав, раководи директор кој го именува и разрешува од должност Владата, доколку со закон поинаку не е определено.

Член 48

(1) Собранието на Република Македонија именува и разрешува заменик на министерот на соодветното министерство на предлог на претседателот на Владата на Република Македонија.

(2) Заменикот го заменува министерот во случај кога тој е отсутен или кога поради болест и други причини не е во можност да ја врши својата функција, со сите негови овластувања и одговорности во раководењето.

(3) Заменикот во соработка со министерот врши работи од надлежност на министерот што тој ќе му ги довери.

Член 49

(1) Министерот го претставува министерството, организира и обезбедува законито и ефикасно вршење на работите и задачите; донесува прописи и други акти за кои е овластен и презема други мерки од надлежност на министерството во согласност со закон; одлучува за правата, должностите и одговорностите на државните службеници и други лица вработени во министерството кои немаат статус на државни службеници, доколку со закон поинаку не е определено.

(2) Директорот кој раководи со самостојниот орган на државната управа, односно со управната организација, го претставува органот на државната управа, организира и обезбедува законито и ефикасно вршење на работите и задачите; донесува прописи и други акти за кои е овластен и презема други мерки од надлежност на органот на државната управа во согласност со закон; одлучува за правата, должностите и одговорностите на државните службеници и други лица вработени во органот на државната управа, кои немаат статус на државни службеници, доколку со закон поинаку не е определено.

Член 50

(1) Директорот кој раководи со самостојниот орган на државната управа, односно со управната организација лично е одговорен на Владата за својата работа, за работата на органот, односно организацијата со која раководи, како и за состојбата во соодветната област во рамките на надлежноста утврдена со закон.

(2) Директорот на органот во состав на министерството, лично е одговорен за својата работа и за работата на органот со кој раководи пред Владата и пред министерот.

Член 51

На директорот на самостојниот орган на државната управа, односно управната организација Владата може да му именува заменик.

Член 52

(1) Министерот може да овласти државен службеник да донесува решенија во управните работи.

(2) Министерот може да овласти државен службеник да потпишува акти, да решава за определени прашања и да врши други работи од надлежност на министерството, освен за акти и работи кои во согласност со закон се во надлежност на министерот.

(3) Директорот кој раководи со самостоен орган, односно управна организација може да овласти државен службеник да донесува решенија во управните работи.

(4) Директорот од став (3) на овој член може да овласти државен службеник да потпишува акти, да решава за определени прашања и да врши други работи од надлежност на органот, освен за акти и работи кои во согласност со закон се во надлежност на директорот.

Член 53

Органите на државната управа што вршат инспекциски работи се должни во вршењето на инспекциските работи од заеднички интерес да соработуваат меѓусебно, како и со други органи на државната управа.

Член 54

(1) Ако меѓу министерствата настане спор во врска со надлежноста или се појават други спорни прашања во вршењето на работите од нивна надлежност, овие министерства се должни да формираат меѓуресурска група за решавање на спорните прашања.

(2) Доколку не се постигне согласност министерствата се должни да ја известат Владата.

(3) Владата ќе го разгледа спорното прашање и ќе им даде насоки на министерствата за негово решавање.

V. АКТИ НА ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Член 55

(1) Министерот донесува правилници, наредби, упатства, планови, програми, решенија и други видови акти за извршување на законите и други прописи, кога за тоа е овластен со закон.

(2) Директорот на самостојниот орган на државната управа, односно управната организација донесува правилници, решенија, наредби, упатства, планови, програми и други видови акти за извршување на законите и други прописи, кога за тоа е овластен со закон.

Член 56

(1) Со правилник се утврдуваат и се разработуваат одделни одредби на законите и други прописи заради нивно извршување.

(2) Со наредба се наредува или забранува постапување во определена ситуација која има општо значење за извршување на законите и други прописи.

(3) Со упатство се пропишува начинот на постапување во извршувањето на одделни одредби на законите и други прописи.

(4) Со план и програма се утврдуваат и се разработуваат одделни прашања за извршување на законите и други прописи за кои е потребно утврдување на рокови и динамика на нивно извршување.

Член 57

(1) Во управната постапка и во одлучувањето по одделни прашања, како и во други случаи предвидени со закон и друг пропис, министерот донесува решенија.

(2) Во управната постапка и во одлучувањето по одделни прашања, како и во други случаи предвидени со закон и друг пропис, директорот кој раководи со самостојниот орган на државната управа и на управната организација донесува решенија.

Член 58

Министерот кој раководи со министерството, во чиј состав се наоѓа друг орган на државната управа, на предлог на директорот кој раководи со органот во состав, ги донесува актите за органот што е во негов состав.

Член 59

Ако министерот е овластен да донесе пропис во согласност со друг министер, а таква согласност меѓу нив не е постигната, министрите за спорното прашање се должни да ја известат Владата и да постапат според упатството што таа ќе го даде.

Член 60

(1) Министерот може да донесе задолжителни инструкции за извршување на работите што како јавни овластувања со закон им се доверени да ги извршуваат јавни претпријатија и други правни и физички лица, како и на единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје.

(2) Директорот кој раководи со самостоен орган на државната управа, односно со управна организација може да донесе задолжителни инструкции за извршување на работите што како јавни овластувања со закон им се доверени да ги извршуваат правни и физички лица, како и на единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје.

Член 61

(1) Со актите кои ги донесува министерот не може за граѓаните и другите правни лица да се утврдуваат права и обврски, ниту да се пропишува надлежност на други органи.

(2) Со актите кои ги донесува директорот кој раководи со самостојниот орган на државната управа, односно со управната организација не може за граѓаните и другите правни лица да се утврдуваат права и обврски, ниту да се пропишува надлежност на други органи.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 62

Со денот на влегувањето во сила на овој закон:

- Министерството за стопанство и Министерството за трговија се обединуваат во Министерство за економија и продолжуваат со работа како Министерство за економија со надлежности утврдени со овој закон;
- Министерството за образование и Министерството за наука се обединуваат во Министерство за образование и наука и продолжуваат со работа како Министерство за образование и наука со надлежности утврдени со овој закон;
- Министерството за иселеништво се укинува, а работите од неговата надлежност преминуваат во надлежност на Агенцијата за иселеништво;
- Министерството за млади и спорт се укинува, а работите од неговата

надлежност преминуваат во надлежност на Агенцијата за млади и спорт;
- Министерството за урбанизам и градежништво се укинува, а работите од неговата надлежност преминуваат во надлежност на Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерството за транспорт и врски;

- Министерството за информации се укинува, а работите од неговата надлежност преминуваат во Агенцијата за информации;

- Министерството за развој се укинува, а работите од неговата надлежност преминуваат во надлежност на Министерството за финансии, Министерството за економија и Министерството за локална самоуправа;

- Министерството за сообраќај и врски продолжува со работа како Министерство за транспорт и врски со надлежности утврдени со овој закон и

- Министерството за животна средина продолжува со работа како Министерство за животна средина и просторно планирање со надлежности утврдени со овој закон.

Член 63

Со денот на влегувањето во сила на овој закон:

- Републичката комисијата за односи со верските заедници продолжува да работи како Комисија за односи со верските заедници и религиозни групи и

- Републичката геодетска управа продолжува да работи како Државен завод за геодетски работи.

Член 64

Со денот на влегувањето во сила на овој закон управните организации:

- Заводот за статистика продолжува да работи како Државен завод за статистика;

- Хидрометеоролошкиот завод на Република Македонија се укинува како самостојна управна организација и продолжува да работи како Управа за хидрометеоролошки работи, орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство;

- Архивот на Република Македонија продолжува да работи како Државен архив на Република Македонија и

- Заводот за судски вештачења на Република Македонија се укинува како самостојна управна организација и продолжува да работи како Биро за судски вештачења, орган во состав на Министерството за правда.

Член 65 [10](#)

Со денот на влегувањето во сила на овој закон постојните органи во состав:

- Дирекцијата за безбедност и контраразузнавање продолжува да работи

како Управа за безбедност и контраразузнавање, орган во состав на Министерството за внатрешни работи;

- Републичкиот управен инспекторат продолжува да работи како Државен управен инспекторат, орган во состав на Министерството за правда;

- Дирекцијата за извршување на санкциите продолжува да работи како Управа за извршување на санкциите, орган во состав на Министерството за правда;

- Републичката управа за имотно правни работи продолжува да работи како Управа за имотно правни работи, орган во состав на Министерството за финансии се до завршувањето на процесот на имплементација на денационализацијата, а потоа преминува како орган во состав на Министерството за правда со надлежности утврдени со закон;

- Републичкиот девизен инспекторат продолжува да работи како Државен девизен инспекторат, орган во состав на Министерството за финансии;

- Републичката управа за јавни приходи продолжува да работи како Управа за јавни приходи, орган во состав на Министерството за финансии;

- Дирекцијата за стоковни резерви продолжува да работи како Биро за стоковни резерви, орган во состав на Министерството за финансии;

- Монополската управа продолжува да работи, како орган во состав на Министерството за економија;

- Републичката управа за наменско производство продолжува да работи како Управа за наменско производство, орган во состав на Министерството за економија;

- Републичкиот пазарен инспекторат продолжува да работи како Државен пазарен инспекторат, орган во состав на Министерството за економија;

- Републичкиот инспекторат за техничка инспекција продолжува да работи како Државен инспекторат за техничка инспекција, орган во состав на Министерството за економија;

- Дирекцијата за туризам продолжува да работи како Биро за туризам, орган во состав на Министерството за економија;

- Заводот за стандардизација и метрологија продолжува да работи како Служба за стандардизација и метрологија, орган во состав на Министерството за економија;

- Заводот за заштита на индустриската сопственост продолжува да работи како Биро за заштита на индустриската сопственост, орган во состав на Министерството за економија;

- Републичката управа за ветеринарство продолжува да работи како Управа за ветеринарство, орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Републичката управа за водостопанство продолжува да работи како Управа за водостопанство, орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Републичкиот инспекторат за земјоделство и шумарство продолжува да работи како Државен инспекторат за земјоделство, орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Републичкиот санитарен и здравствен инспекторат продолжува да работи како Државен санитарен и здравствен инспекторат, орган во состав на Министерството за здравство;
- Агенцијата за лекови продолжува да работи како Биро за лекови, орган во состав на Министерството за здравство;
- Републичкиот педагошки совет продолжува да работи како Педагошка служба, орган во состав на Министерството за образование и наука;
- Педагошкиот завод на Македонија продолжува да работи како Биро за развој на образованието, орган во состав на Министерството за образование и наука;
- Републичкиот просветен инспекторат продолжува да работи како Државен просветен инспекторат, орган во состав на Министерството за образование и наука;
- Републичката управа за прашања на борците и воените инвалиди продолжува да работи како Управа за прашања на борците и воените инвалиди, орган во состав на Министерството за труд и социјална политика;
- Републичкиот инспекторат за труд продолжува да работи како Државен инспекторат за труд, орган во состав на Министерството за труд и социјална политика;
- Републичкиот инспекторат за локална самоуправа продолжува да работи како Државен инспекторат за локална самоуправа, орган во состав на Министерството за локална самоуправа;
- Агенцијата за стопански недоволно развиените подрачја продолжува да работи како Биро за стопански недоволно развиените подрачја, орган во состав на Министерството за локална самоуправа;

- Дирекцијата за телекомуникации продолжува да работи како Управа за телекомуникации, орган во состав на Министерството за транспорт и врски;
- Дирекцијата за цивилно-воздушна пловидба продолжува да работи како Управа за цивилно-воздушна пловидба, орган во состав на Министерството за транспорт и врски;
- Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски продолжува да работи како Државен инспекторат за транспорт, орган во состав на Министерството за транспорт и врски;
- Републичкиот инспекторат за градежништво и урбанизам продолжува да работи како Државен инспекторат за градежништво и урбанизам, орган во состав на Министерството за транспорт и врски;
- Републичкиот комунален инспекторат продолжува да работи како Државен комунален инспекторат, орган во состав на Министерството за транспорт и врски;
- Републичкиот инспекторат за животна средина продолжува да работи како Државен инспекторат за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање;
- Заводот за животна средина продолжува да работи како Служба за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање и
- Републичкиот завод за просторен информативен систем продолжува да работи како Служба за просторен информативен систем, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Член 66

Со денот на влегувањето во сила на овој закон Фондот за животна средина го губи статусот на орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање и продолжува да работи како самостоен Фонд за животна средина, чија организација и работа се утврдуваат со закон.

Член 67

Со денот на влегувањето во сила на овој закон Фондот за води го губи статусот на орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и продолжува да работи како самостоен Фонд за води, чија организација и работа се утврдуваат со закон.

Член 68

Агенцијата за обнова и развој продолжува со работа како Агенција за развој и инвестиции како самостоен орган на државната управа.

Член 69

До денот на отпочнување со работа на Дирекцијата за слободни економски зони, работите од нејзина надлежност ќе ги врши Министерството за економија.

Член 70

До донесувањето на закон со кој ќе се утврдат надлежностите на единиците на локалната самоуправа, а што се однесуваат на работите на заштита од пожари продолжува да ги врши Министерството за внатрешни работи, работите што се однесуваат на грижата за старите лица продолжува да ги врши Министерството за труд и социјална политика и работите што се однесуваат на урбанистичкото планирање и утврдување на условите на градба продолжува да ги врши Министерството за транспорт и врски.

Член 71

Вработените, опремата, инвентарот и другите работи, архивата, документацијата, средствата за работа и други средства од министерствата кои се обединуваат, односно укинуваат, од управните организации кои се укинуваат и од органите во состав кои се обединуваат, односно преминуваат во друго министерство, се преземаат во органите на државната управа согласно со овој закон.

Член 72

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за органите на управата ("Службен весник на СРМ" број 40/90, и "Службен весник на Република Македонија" број 63/94 и 63/98).

Член 73

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија